# ကျေးဇူးတင်စကား

အောင်ဗလတို့ ဖိုးစိန်တို့ စိန်ကတုံးတို့ဆိုတာ မြန်မာဇာတ်သဘင်နယ်မှာတော့ မှတ်မှတ်သားသား ကျန်ရစ်ထိုက်တဲ့ အနုပညာသည်တွေမို့ သူတို့အကြောင်း ကျွန်မ ရတတ်သမျှ ရှာဖွေစုဆောင်းပြီး **'အောင်ဗလ ဖိုးစိန် စိန်ကတုံး'** ဆိုတဲ့ စာအုပ်တစ်အုပ် တင်ပြပါတယ်။

အောင်ဗလဆိုတဲ့ ယောက်ျားမင်းသမီးအကြောင်းဟာ အခုကာလလူငယ်တွေအဖို့ ဒဏ္ဍာရီများ ဆန်နေပလားတောင်မသိဘူး။ တကယ်တော့ အလွန်ပြောင်မြောက်တဲ့ မြန်မာအနုပညာသည်တစ်ယောက်ပါ။ နို့ပေမဲ့ သူ့အကြောင်း စုံစုံစေ့စေ့ ရေးမှတ်ထားတဲ့ စာအုပ်ရယ်လို့ မရှိခဲ့ဖူးဘူး။ ဒါ့ကြောင့် သူသေဆုံးသွားတာ အနှစ် ၅၀ ကျော်ကာလမှာ သူနဲ့ဆိုင်ရာ သိကောင်းတာကလေးများ ရတတ်သမျှလိုက်စုမယ်ဆိုပြီး စုယူရပါတယ်။

အောင်ဗလမရီး အခု အသက် ၈၀ ကျော်ရှာပြီဖြစ်တဲ့ ဒေါ်အုန်းပွင့်ကဆိုရင် အောင်ဗလလို အနုပညာသည်ကို ခုံခုံမင်မင် ပြန်လည်ပြောဆိုသံများ တစ်ခါမှ မကြားရတာမို့ ဝမ်းနည်းနေရတယ်။ ခုလို စာအုပ်ရေးမယ်ဆိုရင် သူ အလွန်ဝမ်းသာ ပါတယ်လို့ ကျွန်မကို ပြောပြရှာတယ်။

အောင်ဗလဆိုတာ ယောက်ျားက မင်းသမီးအဖြစ် က,သူပါ။ အင်မတန် အောင်မြင်ပြောင်မြောက်တဲ့အနုပညာသည်၊ သူမရှိတဲ့နောက် သူ့လိုမင်းသမီး တစ်ယောက်မှ မပေါ်တော့တဲ့လူ မဟုတ်လား။ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်း မှတ်မှတ်သားသား ရေးပြီး သားပြီးတော့ ရှိထိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်မလိုက်ပြီးစုတဲ့အခါ သူ့အကြောင်း ဆောင်းပါးတိုတိုထွာထွာကလေးများကိုသာ ရှာလို့ရတယ်၊ စုံစုံလင်လင် ခိုင်ခိုင်လုံလုံ ရယ်လို့ မရှိလှဘူး။ ဆင်ဖြူကျွန်းသတင်းထောက် မောင်သန်းဝင်းပို့ပေးတဲ့ ဈာပနစာတမ်း တစ်ခုပဲ အခိုင်အလုံရယ်လို့ တွေ့ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လယ်ကိုင်းက ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး ဦးသန်းမောင်(စာရေးဆရာမင်းနွယ်)နဲ့ ဆင်ဖြူကျွန်းက အထက်တန်းကျောင်းဆရာ ဦးကျော်ငြိမ်းတို့က ဆင်ဖြူကျွန်းမှာ အောင်ဗလအကြောင်းတွေကို ကူညီစုံစမ်းပေးကြတော့ အောင်ဗလအကြောင်းကိုပြောရမယ်ဆိုရင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပြောပြချင်တဲ့ ဆင်ဖြူကျွန်းမြို့သူမြို့သားတွေနဲ့ အားတက်စရာ တွေ့ရပါတယ်။ သူတို့က အောင်ဗလငယ်ငယ်တုန်းကအကြောင်းတွေကိုလည်း ပြောပြကြတယ်။ အောင်ဗလ ကခဲ့ဖူးတဲ့ ခင်းခဲ့ဖူးတဲ့ ဆိုခဲ့ဖူးတဲ့ ဇာတ်တွေ သီချင်းတွေကိုလည်း ပြောပြဆိုပြကြပါတယ်။ အောင်ဗလ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားဘဝတုန်းက ဆရာတော် ဦးလက်ာက ဘုန်းကြီးပျံပွဲမှာ ပထမဆုံးစပြီး ပွဲထုတ်မယ်ဆိုတော့ အောင်ဗလနဲ့ တွဲရအောင် ဆရာတော်ဦးလက်ာရှာတဲ့မင်းသား ဆရာဘုန်းကြီးက ခွင့်မပြုလို့ မတွဲလိုက်ရတဲ့ ဦးဘခင်ကလည်း သူ့မှာမင်းသားဖြစ်ဖို့ကံမပါလို့ အောင်ဗလနဲ့တွဲပြီးမှ လွဲရပုံများကို ပြောပြပါတယ်။ အောင်ဗလရဲ့ငယ်သူငယ်ချင်း ဦးဘခင်ဟာ အခုဆိုရင် အသက် ၈၅ နှစ်ရှိပါပြီ။ ဆင်ဖြူကျွန်းမှာ ကျန်းကျန်းမာမာရှိပါသေးတယ်။

အောင်ဗလအကြောင်း ကျွန်မလိုချင်တာတွေ ရနိုင်သမျှ စုံစုံစေ့စေ့ရအောင်လို့ အခု တောင်ဥက္ကလာပ အ.ထ.က မှာရောက်နေတဲ့ ဆင်ဖြူကျွန်းသား ဆရာ ဦးကျော်ငြိမ်းက ကိုအေးကောင်း၊ ဦးအောင်သန်း၊ ဆရာဦးညို၊ ဆရာဦးအေးမောင်၊ ဈေးနားက ဆရာညိုတို့ရဲ့အကူအညီများကိုယူပြီး ပိုက်စိပ်တိုက်ရှာပေးကြတာ ဖြစ်လေတော့ တော်တော်ကြီး စုံစုံလင်လင်ရပါတယ်။ အောင်ဗလနဲ့တွဲခဲ့ဖူးတဲ့မင်းသား ဦးထွန်းရီဆီကလည်း အောင်ဗလသတင်းတွေရပြန်ပါတယ်။

အောင်ဗလအကြောင်း ကူညီရှာဖွေပေးတဲ့ ဆင်ဖြူကျွန်းက မိတ်ဆွေများ

အောင်ဗလဇာတ်ပြားသွင်းခဲ့တာ ဇာတ်ထုပ် ၄ ထုပ် ရှိတာမို့ လိုက်ရှာတဲ့အခါ အောင်ဗလနဲ့ မင်းသားစိန်ခိုနဲ့ ဇာတ်ပြားသွင်းထားတဲ့ သဒ္ဒယုဝတီဇာတ်ကို မင်းသားစိန်ခိုရဲ့သား မန္တလေး ၈၄ လမ်း ကျောက်သွေးတန်းနေ ကျက်သရေဆောင် ဦးတင်ဆီက အကောင်းပကတိအတိုင်းရရှိပါတယ်။ ဦးတင်ဟာ အနှစ် ၅၀ ကျော်ကပစ္စည်းကို သူ့အဖေအသံမို့ မြတ်မြတ်နိုးနိုးသိမ်းဆည်းထားလို့သာ အခုလိုအခြေအနေကောင်းနဲ့ တွေ့ရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဦးတင်က ကျွန်မလိုချင်ပါတယ်ဆိုတော့ ရက်ရက်ရောရော ပေးရှာပါတယ်။

ကာကဝလ္လိယဇာတ်ထုပ်ကိုလည်း 'လယ်ကိုင်းသား'အမည်ခံ လယ်ကိုင်းက စာရေးဆရာ ဦးအောင်သိုက်ဆီက တစ်ထုပ်၊ မန္တလေး စစ်ကိုင်းတန်းက စက်ပိုင် ဦးထွန်းအေး၊ ဒေါ်စိုးတို့ဆီက တစ်ထုပ် ရပါတယ်။ လယ်ကိုင်းက ဓာတ်ပြားတွေက အခြေအနေ အများကြီးကောင်းပါသေးတယ်။ ဒီဇာတ်ထုပ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်တော်တော်များများက ရောင်းဖို့ ငှားဖို့ ကမ်းလှမ်းဖူးပါသတဲ့။ ဦးအောင်သိုက်က ရောင်းလည်း မရောင်း ငှားလည်းမငှားဘဲ ထားပါတယ်။ ကျွန်မအတွက် မင်းနွယ် ဦးသန်းမောင်က ဖွတ်ငှားပေးလို့ ဦးအောင်သိုက်က ကျွန်မလက်ထဲကို ၂ နှစ်နီးပါး ငှားထားရှာပါတယ်။ လယ်ကိုင်းကဓာတ်ပြား မပီသရင် မန္တလေးဦးထွန်းအေးဆီကဓာတ်ပြားကို ဖွင့်နားထောင်ရပါတယ်။ ဦးထွန်းအေးဓာတ်ပြားက မပီပြန်ရင် လယ်ကိုင်းကဓာတ်ပြားကို နားထောင်ရပါတယ်။ စစ်ကြီးတစ်စစ်ကိုကျော်ပြီး အနှစ် ၅၀ လောက် သိမ်းထားကြသူများက သဒ္ဓါကြည်ဖြူ ထုတ်ပေးပြီး ကူညီကြတာဟာ အင်မတန် ကျေးဇူးတင် ဝမ်းသာစရာကောင်းပါတယ်။

အောင်ဗလဓာတ်ပုံကို ရှာရတာကတော့ တော်တော်ခဲယဉ်းပါတယ်။ ဆင်ဖြူကျွန်းက ဦးအေးမောင်က အောင်ဗလဓာတ်ပုံပါတဲ့ စာရွက်ကလေးတွေ သူ တရိုတသေ သိမ်းဆည်းထားတာများကို ကျွန်မကိုထုတ်ပေးရှာပါတယ်။ ဒီပုံကလေးတွေထက် ပိုကောင်းတာများရှိဦးမလားလို့ အနံ့လိုက်လံရှာဖွေပါသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်မှာမှမရဘူး။ ဒါ့ကြောင့် အောင်ဗလပုံကလေး ပီပီသသဖော်ပြနိုင်အောင်လို့ မန္တလေးက ပန်းချီဆရာဦးဘကျင်နဲ့ ပန်တျာကျောင်းက ပန်းပုဆရာဦးကျော်ငြိမ်းရဲ့သား ပန်းချီဆရာမောင်ဝင်းမောင်တို့ကို ပုံတူရေးခိုင်းရပြန်ပါတယ်။ တကယ်လို့များ အောင်ဗလဓာတ်ပုံ လက်ဝယ်မှာရှိကြသေးရင် နောက်တစ်ကြိမ်ရိုက်ရတော့ ဒီစာအုပ်ထဲမှာထည့်နိုင်အောင် ကူညီကြဖို့ မေတ္တာရပ်ခံပါတယ်။

အောင်ဗလအကြောင်းများကို ဆင်ဖြူကျွန်းကမိတ်ဆွေတွေ ကူညီတဲ့အတွက် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ လုံလုံလောက်လောက်ရပြီလို့တော့ မဆိုသာလှသေးဘူး။ ဒါ့ကြောင့် သိသင့်သိထိုက်တဲ့အချက်အလက်တွေများ ရဦးမလားဆိုပြီး အောင်ဗလဇနီးရဲ့ အဆက်အနွယ်များရှိရာကိုလည်း လိုက်ပါသေးတယ်။ အောင်ဗလရဲ့ဇနီး မသဲနုဟာ မှော်ဝန်းသုံးခွသူဆိုလို့ သံလျင်မှာရှိတဲ့ ကျွန်မတို့မိတ်ဆွေ ဦးလှထွန်းလွင် – ဒေါ်အေးကြည်၊ ဦးသာခိုင် – ဒေါ်သိန်းတင်တို့ အကူအညီများနဲ့ အောင်ဗလအဆက်တွေကို ခြေရာခံရပါတယ်။ ဦးလှထွန်းလွင်တို့အဖွဲ့က အောင်ဗလ ဆန်စက်ကို သုံးခွ ညောင်လေးပင်ရွာမှာ တွေ့ပြီ၊ အောင်ဗလမရီး ဒေါ်အုန်းပွင့်ကိုလည်း တွေ့ပြီ၊ ဒေါ်အမာလိုက်ခဲ့ပါလို့ သတင်းပေးတော့ သံလျင်က လူထုသတင်းထောက် ကိုကြည်တင်ကိုပါခေါ်ပြီး သုံးခွက သတင်းစာကိုယ်စားလှယ် ကိုဆိုက်ကျင်တို့အိမ်ကတစ်ဆင့် ညောင်လေးပင်ရွာကို လိုက်ကြပါတယ်။ အဲဒီမှာ အောင်ဗလဇနီးရဲ့ဆွေမျိုးများနဲ့ အောင်ဗလဆန်စက်ကိုတော့ တွေ့ခဲ့ရပါရဲ့၊ အောင်ဗလဓာတ်ပုံတော့ မရခဲ့ဘူး။ အောင်ဗလမရီးကတော့ ရန်ကုန် ခေတ္တသွားနေတယ်ဆိုလို့ ရန်ကုန်ပြန်လိုက်ရပြန်တယ်။ အသက် ၈၀ ကျော်ပြီဖြစ်တဲ့ ဒေါ်အုန်းပွင့်နဲ့ တွေ့ရပြီး သူ့မတ်အကြောင်း သူ့ညီမအကြောင်းတွေကို လွမ်းလွမ်းဆွတ်ဆွတ် ပြန်ပြောပြရှာပါတယ်။

အောင်ဗလနဲ့တွဲကခဲ့ဖူးတဲ့ မင်းသားဟမ္ဗရာမောင်ညွန့် နှင်းဆီကုန်း လူအိုရုံမှာ ရှိတယ်ဆိုလို့လည်း ဟမ္ဗရာမောင်ညွန့်ဆီကို ကျွန်မတို့ရန်ကုန်သတင်းထောက် ဦးဝင်းမြင့်ကြီးကို အလိုက်ခိုင်းပါသေးတယ်။ လူအိုရုံမှာ ဟမ္ဗရာမောင်ညွန့်ကိုတော့ တွေ့ပါရဲ့၊ သူက ငယ်တုန်းကအကြောင်းအရာတွေကို ဘာမှ မမှတ်မိသလောက်ဖြစ်နေပြီး သူ ဇာတ်သဘင်အလုပ်ကို စွန့်ခဲ့နိုင်တာ မေ့ပစ်နိုင်တာကိုပဲ ဝမ်းသာနေတဲ့အဖြစ်နဲ့ သွားကြုံရပါတယ်။ ဇာတ်သဘင်နယ်ထဲကလူတွေက ဒီအလုပ်ဟာ ဒုအာဇီဝမို့ ငရဲလည်းကြီးတယ်၊ လမိုင်းလည်းကြီးတယ်လို့ ယုံကြတယ်ထင်ပါရဲ့၊ အသက်အရွယ်ကြီးလာတဲ့အခါ ဒါကိုစွန့်နိုင်ပြီး လုံးဝမေ့လိုက်နိုင်ပြီဆိုတာကို ဝမ်းပန်းတသာနဲ့ ပြောတတ်ကြပါတယ်။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် သဘင်သည်လောကကလူတွေ၊ အောင်ဗလကို ကြည့်ဖူးလိုက်ကြတဲ့ လူတွေ၊ အောင်ဗလဇာတိကရတဲ့ သတင်းတွေ၊ အောင်ဗလဇာတ်ထုပ်တွေကရတဲ့ အကြောင်းအရာတွေ အားလုံးကိုစုပေါင်းပြီးတော့ အင်မတန်ပြောင်မြောက်တဲ့ ယောက်ျားမင်းသမီးအောင်ဗလဆိုတဲ့ အနုပညာသည်ကြီးရဲ့ပုံပန်းကို ဖြစ်နိုင်သလောက် ပီပြင်အောင် ဖမ်းပြထားပါတယ်။ အောင်ဗလဆိုတဲ့ အနုပညာသည်တစ်ဦးဟာ မြန်မာဇာတ်သဘင်သမိုင်းမှာ ထင်ထင်ရှားရှားရှိရမယ့်လူတစ်ယောက်ပါ။ ဒါ့ကြောင့် အောင်ဗလနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အခိုင်အလုံအကြောင်းအရာ အချက်အလက် အထောက်အထားများရှိကြရင် ဖြည့်စွက်ကြပါလို့ မေတ္တာရပ်ခံပါတယ်။

ဖိုးစိန်ကြီးအကြောင်းအရာများကတော့ ရေးလို့ တော်တော်နဲ့ မကုန်နိုင်အောင်များပါတယ်။ ဦးဖိုးစိန်ကြီးအကြောင်းကို ရေးတဲ့လူတွေလည်း ရေးခဲ့ကြပါပြီ။ စာအုပ်အဖြစ်နဲ့လည်း မြန်မာလိုရော အင်္ဂလိပ်လိုရော ထွက်ခဲ့ဖူးပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ရေးဖူးတာတွေထဲမှာမပါသေးတဲ့အချက်အလက်တွေ မတူညီတဲ့အချက်အလက်တွေ ရှိနေပါသေးတယ်။

ဒါ့ကြောင့် ဦးဖိုးစိန်ရဲ့အကြောင်းများကိုလည်း ကျွန်မမြင်တဲ့ထောင့်က ကျွန်မလက်လှမ်းမီရာများကို လိုက်လံစုဆောင်းရှာဖွေပြီး ဒီစာအုပ်မှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။ သူ့အကြောင်းကို စုဆောင်းတဲ့အခါ သူနဲ့အတူတူအလုပ်လုပ်ခဲ့ကြတဲ့ ဆိုင်းဆရာ ဦးဘမောင်၊ မင်းသမီး ဒေါ်ကြင်ယုံ၊ မင်းသမီး ဆီကျော်ဒေါ်စိန်တင်၊ မင်းသမီး ရွှေဘိုစိန်၊ မင်းသမီး မအောင်ကြည်၊ မင်းသား စိန်မြသွင်၊ စိန်သုံးလုံး၊ ဆောင်တော်ကူး မောင်စိန်၊ မင်းသားကြီးဦးနယားပျံ၊ ဦးအုန်းသီး စတဲ့လူများဆီကလည်း အချက်အလက်များ ရယူရပါတယ်။ ဦးဖိုးစိန်ရဲ့သား ကဲနက်စိန်၊ ကိုတင်မြင့်၊ သမီး မူမူစိန်၊ ဦးဖိုးစိန်ရဲ့ ငယ်သူငယ်ချင်း ဒေါ်နော်ဇာ၊ စိန်ဗေဒါကြီးရဲ့ဇနီး ဒေါ်စိန်မေ၊ စာရေးဆရာ မြန်မာညွန့် ဆရာတင်၊ မင်းသား ရွှေဘိုတင်ဖေ စတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များဆီကလည်း မေးမြန်းမှတ်သားရပါတယ်။ သားသမီးတွေဆီကတော့ ဓာတ်ပုံတချို့ပါ ရပါတယ်။ စာပေဗိမာန် အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးထင်ကြီးဆီကလည်း ဓာတ်ပုံတချို့ရလို့ ကျေးဇူးတင်ရပါတယ်။ ဦးဖိုးစိန်ပွဲကို အများကြီးကြည့်ခဲ့၊ အများကြီးကြိုက်ခဲ့တဲ့ ပွဲကြည့်ပရိသတ်များဆီကလည်း ဦးဖိုးစိန်ပွဲအကြောင်းတွေကို မေးမြန်းမှတ်သားခဲ့ပါတယ်။

ဦးဖိုးစိန်ရဲ့ပွဲကြည့်ကတော့ မြန်မာပြည်တစ်နံတစ်လျားမှာ ရေတွက်လို့ မကုန်အောင် ရှိပါလိမ့်ဦးမယ်။ အဲဒီအထဲက ဒီစာအုပ် ရေးဖြစ်အောင်ရေးပါ၊ ဦးလေး အချက်အလက်တွေ ရှာပေးပါ့မယ်ဆိုပြီး အထပ်ထပ်တိုက်တွန်းခဲ့ရှာပြီး ကျွန်မစာအုပ်ပြီးဆုံးတာကို တွေ့မသွားရရှာတဲ့ မြောင်းမြက ဦးဘရိန်ကို ဒီစာအုပ်ပြီးတော့ အထူးသတိရမိတယ်။ ဦးဘရိန်ဟာ ဒီစာအုပ်အတွက် သီချင်းတွေ၊ ဓာတ်ပုံတွေ၊ အချက်အလက်တွေ အများကြီး ရှာဖွေပေးတဲ့အပြင် သေဆုံးခါနီးမှာတောင် မြောင်းမြသွားပြီး ဖိုးစိန်ဇာတ်ထုပ်ဓာတ်ပြားတွေ အသံသွင်းယူချေမယ်လို့ ကျွန်မဆီက အသံသွင်းကြိုးခွေတွေ ယူသွားရှာသေးတယ်။ သူ့သမက် အငြိမ်းစား အရေးပိုင် ဦးမောင်မောင်တင်က ကြိုးခွေတွေပြန်ပို့ရင်း ဦးဘရိန်ဆုံးရှာပြီလို့ အကြောင်းကြားတော့ အများကြီး စိတ်မကောင်းဖြစ်ရပါတယ်။ ပြည်မြို့ ပိတုန်းဆေးလိပ်ခုံက ဦးလေးထွားနဲ့ ပုသိမ် ဒေါ်တင်တင်တို့၊ ဒီဆူဇာ ဦးခင်ဇော်တို့၊ စာရေးဆရာကြီး ရွှေဒေါင်း၊ မြမျိုးလွင်နဲ့ စာရေးဆရာ ဦးသက်တင်၊ နန်းတော်တောင် ဆရာခင်တို့ကလည်း အကူအညီများ ပေးကြပါတယ်။ မန္တလေးက ဒေါ်ဒေါ်မြန်တို့ကလည်း သူတို့ကြည့်ရတဲ့ ဖိုးစိန်ပွဲအကြောင်း ပြန်ပြောင်းပြောပြကြပါတယ်။

ဦးဖိုးစိန်နဲ့ပတ်သက်ပြီး တစ်နေရာတည်း တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်းက အများဆုံးအကူအညီပေးသူကတော့ မေမြို့က ဆရာကြီးဦးသောင်းညွန့်နဲ့ မမမိတို့ပါ။ လွန်ခဲ့တဲ့ အနှစ် ၄၀–၅၀ က ဖိုးစိန်ဓာတ်ပြားတွေကို အသစ်ကျပ်ချွတ်နီးပါး အကောင်း ပကတိအတိုင်း မမမိက သိမ်းဆည်းထားပါတယ်။ မန္တလေးတက္ကသိုလ်က မြန်မာစာကထိကဟောင်း ဆရာဦးမောင်မောင်တင်နဲ့ ကျွန်မတို့ မမမိတို့အိမ်ကိုသွားပြီး ဦးဖိုးစိန်ကြီးဓာတ်ပြားတွေ နားထောင်ခွင့်ပြုပါ၊ ကူးယူခွင့်ပြုပါလို့ တောင်းပန်တဲ့အခါ ကျွန်မရဲ့အလုပ်နဲ့ စေတနာကို မမမိက နားလည်လာလို့ ဓာတ်ပြားတွေသာမက သူနှစ်ပေါင်းများစွာသိမ်းဆည်းထားတဲ့ ဦးဖိုးစိန်ဓာတ်ပုံတွေ၊ ဦးဖိုးစိန်ဇာတ်ပွဲကြော်ငြာတွေ၊ ဦးဖိုးစိန်ဓမ္မဒါနစာရွက်တွေ၊ မွေးနေ့ဖိတ်စာတစ်စောင်နဲ့ ဦးဖိုးစိန်လက်ရေးနဲ့ စာကလေးတစ်စောင်ကိုပါ ထုတ်ပေးပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် မမမိတို့ရဲ့ကူညီချက်ဟာ အင်မတန်မှ ဝမ်းသာစရာကောင်းပါတယ်။ မမမိတို့က ဦးဖိုးစိန်ကို အမဲတို့ အခဲတို့ မမွေးခင်ကစပြီး သိကျွမ်းခင်မင်ခဲ့တာဖြစ်လေတော့ ဦးဖိုးစိန်အကြောင်းတွေကိုလည်း အများကြီး ပြောပြနိုင်သူများဖြစ်ပါတယ်။

မန္တလေးမြို့က အထက်တန်းရှေ့နေကြီး ဦးခင်မောင်ဒွေးကလည်း အချက်အလက်များ အများကြီး ရှာဖွေပေးပါတယ်။

ဒီစာအုပ်ထဲမှာ ပါမောက္ခ ဒေါက်တာသန်းထွန်း စုနေတဲ့ သမိုင်းကိုပြောမယ့် သချိုင်းစာ၊ မော်ပီဆရာသိန်းကြီးရဲ့ ကားလိပ်နဲ့ ဇာတ်ခုံခေတ် ဆောင်းပါး၊ ရွှေပြည် ဦးဘတင်ရဲ့ မြန်မာစာပေလောကပါ သံချိုများ၊ ဆရာကြီး ဇေယျရဲ့ ဆောင်းပါးနဲ့ စာများ၊ ငွေဥဒေါင်း (ဦးကြီးမောင်)ရဲ့ စာဝက်ဘာ ဆောင်းပါးပါ အချက်အလက်များကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုရတဲ့အတွက်လည်း ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိပါတယ်။

ဖိုးစိန်နဲ့မန္တလေးအခန်းမှာ ကဗျာနန်းရဲ့သီချင်းတစ်ပုဒ်နဲ့ တေးထပ်တစ်ပုဒ် တွေ့ပါလိမ့်မယ်။ ဒီစာ ၂ ပုဒ်ကို ရန်ကုန် မင်းမနိုင်ကွက်သစ် သိပ္ပမဠ္ဍုပါဠိ တက္ကသိုလ်က ဆရာတော် အရှင်ဉာဏဒိစ္စဆီကရပါတယ်။ ဒီဆရာတော်က မန္တလေး ဘုရားကြီးတိုက်က ကဗျာနန်လို့ ကျော်ကြားခဲ့ဖူးတဲ့ ဆရာတော်ဦးနန္ဒိယရေးခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေကို လိုက်လံစုဆောင်းနေတဲ့ဆရာတော်ပါ။ လိုနေသေးတဲ့ ကဗျာ ၄–၅ ပုဒ် လောက်ရရင် မန်လည်ဆရာတော်စာအုပ်လို ကဗျာနန်ရဲ့ကဗျာများစုဝေးပြီး ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေဖို့စီစဉ်နေပါတယ်။ ဒီဆရာတော် အရှင်ဉာဏဒိစ္စကိုလည်း များစွာ ကျေးဇူးတင်ရပါတယ်။

ဦးဖိုးစိန်ဟာ မြန်မာဇာတ်သဘင်မှာ တစ်ခေတ်ထူပြီး တစ်မင်းမူသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါ။ သူ့အကြောင်းကို အခုလို စာနဲ့သာမက ရုပ်ရှင်များနဲ့လည်း မှတ်တမ်းတင်ထားသင့်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့ခမျာ သူ့ဇာတ်သဘင်ကို သူဆန္ဒရှိတဲ့အတိုင်း ရုပ်ရှင်နဲ့ မှတ်တမ်းတင်ရေး အကြောင်းညီညွတ်မသွားရှာဘူး။ ၁၉၃၇ ခုနှစ်ဆီလောက်က ပါလာဒီယံရုပ်ရှင်သူဌေး မစ္စတာနာရီမန်၊ စီနီမာ ဒီပါရီရှုပိုင်ရဲ့သား မစ္စတာဟာရှင်အချား၊ လန်ဒန်အတ် ဦးအုံးမောင်၊ ဓာတ်ပုံဆရာ ဦးမောင်မောင်၊ ဒါရိုက်တာ ဦးပါကြီး၊ ဒီဆူဇာ ဦးခင်ဇော်တို့က ဘားမားနေရှင်နယ်ပစ်ချား ကော်ပိုရေးရှင်းလီမိတက် ဆိုတာကိုဖွဲ့ပြီး ဦးဖိုးစိန်ကြီးရဲ့ဇာတ်ကို အသံထွက်ရုပ်ရှင်ရိုက်မယ်။ ကုလားလို၊ အင်္ဂလိပ်လို၊ မြန်မာလို အသံထွက်ပြီး ကမ္ဘာလှည့်ပြမယ်လို့ စိတ်ကူးကြပါတယ်။ ဒီစိတ်ကူးကို ဦးဖိုးစိန်ကလည်း တော်တော်သဘောကျလို့ ပဋိက္ခရားဇာတ်ကို စရိုက်ဖို့အကြံပေးတယ်။ ဖြစ်နိုင်ရင် အိန္ဒိယကို သွားရိုက်ကြမယ်။ အိန္ဒိယမှာရုပ်ရှင်ရိုက်ရင်းလည်း လှည့်ကကြမယ်။ နှစ်ပါးသွားခန်းကိုတော့ ၃ ခန်းလောက် ဆေးရောင်စုံရိုက်မယ်လို့ စိတ်ကူးပါတယ်။ စိတ်ကူးကို အကောင်အထည်ဖော်ခါနီးတော့မှ ဦးဖိုးစိန်ရဲ့အသိုင်းအဝိုင်းများက ရုပ်ရှင်ရိုက်လိုက်ရင် ဇာတ်ဖွဲ့ကြီးတစ်ဖွဲ့လုံး တိမ်ကောပျက်စီးသွားနိုင်တယ်လို့ တွက်ချက်စိုးရိမ်လာလို့ မလုပ်ဖြစ်တော့ဘဲ အကြံပျက်စီးသွားခဲ့ရတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဦးဖိုးစိန် အရွယ်ကောင်းတုန်းက မှတ်တမ်းအဖြစ်ကျန်ရစ်ဖို့ကောင်းတဲ့ ပြပုံ ကပုံ ဆိုပုံ ငိုပုံတွေဟာ ရုပ်ရှင်အဖြစ်နဲ့ ဘာမှမကျန်ရစ်ခဲ့ရဘူး။

ဦးဖိုးစိန်မကွယ်လွန်မီ ၂ နှစ်လောက်က ရန်ကုန်မြို့တစ်နေရာမှာ က,တုန်းခွင့်တောင်းပြီး ဒါရိုက်တာဦးသုခ ခေါင်းဆောင်ကာ ဗြိတိသျှဘားမား ရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီက ရိုက်ကူးထားတာများတော့ ရှိတယ်လို့ကြားရပါတယ်။ နို့ပေမဲ့ ဒီမှတ်တမ်းတင် ရိုက်ကူးထားတာများကလည်း ဒီအတိုင်းပဲရှိသေးတယ်။ လူထုရှေ့ကို မရောက်သေးဘူး။

တကယ်တော့ အခုရှိတဲ့ ဦးဖိုးစိန်ရဲ့တိုက်ကို ယဉ်ကျေးမှုဌာနက ဝယ်ပြီး ဦးဖိုးစိန်အိမ် ပြတိုက်လုပ်ထားပြီး ဦးဖိုးစိန်နဲ့ဆိုင်ရာတွေကို ခုကတည်းက စုစည်းသိမ်းဆည်း ပြသထားထိုက်ပါတယ်။

ဘုရားဒကာ ဝဏ္ဏကျော်ထင် ဇာတ်ဆရာကြီး ဦးဖိုးစိန် တီ၊ပီ၊အက်စ်လို့ ရေးသားခေါ်ဝေါ်နေကြတဲ့ ဦးဖိုးစိန်ကို ကျွန်မစာအုပ်ထဲမှာ ဖိုးစိန်လို့ပဲ ခေါ်ဝေါ်ရေးသားတာကို သတိပြုမိကြပါလိမ့်မယ်။ တခြားသဘင်ပညာရှင်တွေကိုလည်း မောင်၊ ကို၊ ဦး၊ ဒေါ်၊ မ များရှေ့ကမတပ်ဘဲ အနုပညာသည်များ ကျော်ကြားခဲ့တဲ့ မူလနာမည်အတိုင်းခေါ်ပြီး ရေးထားပါတယ်။ ဒါဟာ ရင့်ရင့်သီးသီးခေါ်ချင်လို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ပွဲကြည့်ပရိသတ်ကို ကိုယ်စားပြုရေးထားတာမို့ ပွဲကြည့်ပရိသတ်က နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက်ကြီး ခေါ်ခဲ့ကြတဲ့အတိုင်း ရေးတာဖြစ်ပါတယ်။ ဦးဖိုးစိန်ရဲ့ ဟိတ်၊ ဂုဏ်၊ အသရေဟာ အင်မတန် ကြီးခဲ့တာမှန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်မတို့အမေများလို ဦးဖိုးစိန်ရဲ့ပွဲကြည့်ကတော့ သူတို့အင်မတန်ကြိုက်တဲ့မင်းသားဟာ ဝဏ္ဏကျော်ထင်တို့ တီ၊ပီ၊အက်စ်တို့ ဘုရားဒကာကြီးတို့ ဇာတ်ဆရာကြီးတို့ မဟုတ်လေဘူး။ ဖိုးစိန်ပါပဲ။

ဦးဖိုးစိန်ကြီး ဘယ်အရွယ်ကြီးရောက်နေရောက်နေ သူတို့မျက်စိထဲမှာ အသက် ၂၀ ကျော် ၃၀ ကျော်က ကောင်းချင်တိုင်းကောင်းခဲ့တဲ့ဖိုးစိန်ကိုပဲ မြင်ယောင်နေတယ်။ အဲဒီဖိုးစိန်ဟာ သူတို့အသည်းနှလုံးထဲက ဘယ်တော့မှထွက်ခွာမသွားဘူး။ ဒါ့ကြောင့် ဦးဖိုးစိန်ရဲ့အကောင်းဆုံးအချိန်က ပရိသတ်အသည်းနှလုံးထဲစွဲနေတဲ့ ဖိုးစိန်ကို ရည်စူးပြီး ဖိုးစိန်လို့ပဲ မြန်မြန်ခေါ်ပြီး ရေးထားတာဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်မက ဖိုးစိန်ကိုအင်မတန်ကြိုက်တဲ့ ပွဲကြည့်တွေကြားမှာ ကြီးပြင်းခဲ့ရသူပါ။ ကျွန်မတို့အမေများ အဒေါ်များက ဖိုးစိန်ပွဲကို ကြိုက်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ငွေဖလားစုံ ကွမ်းအစ်ကြီးနဲ့ ဝင့်ပြီးပွဲသွားနိုင်တဲ့ ပွဲကြည့်အစားထဲကတော့ မဟုတ်ဘူး။ ဖိုးစိန်လာကရင် တစ်ပတ်မှ တစ်ညပဲကြည့်နိုင်တယ်။ သူတို့က ဥပုသ်နေ့မှာမှ အလုပ်အားလေတော့ အဖိတ်နေ့ညမှာမှ ညနေ ၆ နာရီ ၇ နာရီမှာ ၈ ပဲတန် ဖျာတစ်ချပ်ကို ၂ – ၃ ပေးပြီး ကျွန်မအဘွားအေ မသိအောင် လက်သိပ်ထိုး အဝယ်ခိုင်းရတယ်။ ည ၈ နာရီ ပွဲထွက်ခါနီးမှ အဘွားအေကို အမေရယ် ဒီညတော့ ပွဲကြည့်ပါရစေလို့ ပျော့ပျော့ကလေးချော့ အခွင့်တောင်းပြီး ကော်ဇောလိပ်ကလေးနဲ့ ခေါင်းအုံးပေါက်စကလေးများ ချိုင်းညှပ်ပြီး အရပ်ကလည်းမသိအောင် တိုးတိုးတိတ်တိတ် ပွဲသွားကြည့်ရသူများပါ။ သူတို့ခမျာမယ် ပွဲကပြန်လာပြန်တော့ သူများလို စားသောက်ပြီး အိပ်အားသေးတာမဟုတ်ဘူး။ ဥပုသ်နေ့တိုင်း အိမ်ကြွပြီး ဆွမ်းစားတော်မူတဲ့ အဘွားကိုးကွယ်တဲ့ဘုန်းတော်ကြီးကို ဆွမ်းကပ်ရသေးတယ်။ ၈ ပါးသီလ ယူရသေးတယ်။ ဘုန်းတော်ကြီးက ကောင်မကလေးတွေ ညက ပွဲကြည့်သလားလို့ မမေးအောင်လည်း အိပ်မငိုက်မိအောင် ကြိုးစားပြီး ဟန်လုပ်နေကြရပါသေးတယ်။ အဲဒီလို တရားမဝင့်တဝင်နဲ့ ပွဲကြည့်ရသူတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်မတို့က စနေ တနင်္ဂနွေမှ ကျောင်းအားတာဆိုတော့ အဖိတ် ဥပုသ်နဲ့ စနေ တနင်္ဂနွေနဲ့ ဆုံပါမှ အမေတို့ အဒေါ်တို့ သွားတဲ့ပွဲကို လိုက်ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်မအနေနဲ့ ဖိုးစိန်ပွဲကို ကိုယ်တိုင်ကြည့်ရတာထက် ပွဲကြည့်လာတဲ့ အမေတို့က တစ်ဆင့် ပြန်ပြောတဲ့ပွဲစကားကို ပိုပြီးစိတ်ဝင်စားပါတယ်။ ကျွန်မအမေက စကားလည်း တတ်တယ်။ ဖိုးစိန် ဘယ်နေရာမှာ ဘာကောင်းတယ်ဆိုတာကိုလည်း ပေါ်လွင်အောင် ထောက်ပြတတ်တယ်။ ပွဲစကား ဇာတ်စကား ပြန်ပြောရာမှာလည်း အပြောကောင်းတယ်ဆိုတော့ အမေ့ပွဲစကား နားထောင်ရတာက ပွဲကြည့်ရတာထက် ကောင်းပါသေးတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဒီစာအုပ်ကို အမေအသက်ရှိတုန်းကများ ရေးလိုက်ရရင် ဒီထက်ပဲ စိုပြည်မြိုင်ဆိုင်ဦးမယ်လို့ အောက်မေ့ပြီး အမေ့ကို သတိတရရနဲ့ ရေးရပါတယ်။

ဦးစိန်ကတုံးဇာတ်ကိုတော့ မှတ်မှတ်ရရ တစ်ခါပဲကြည့်ရဖူးပါတယ်။ ဒါတောင်မှ ကျွန်မတို့ဘကြီးက စိန်ကတုံးဇာတ် အင်မတန်ကောင်းတယ်ဆိုတာ ကြည့်ကြရအောင်ဆိုပြီး အဒေါ်တွေကိုခေါ်လို့ ကြည့်ဖူးတာပါ။ စိန်ကတုံးရဲ့ပညာ၊ စိန်ကတုံးရဲ့စိတ်နေစိတ်ထား ချီးကျူးစရာကောင်းတာများကို ဟိုတုန်းက မသိခဲ့ပါဘူး။ အခုလိုက်ပြီး ရှာဖွေစုဆောင်းတော့မှ လေးစားချစ်ခင်ဖို့ကောင်းတဲ့ အနုပညာသည်ပါကလားလို့ သိရပါတယ်။ ဦးစိန်ကတုံးအကြောင်းတွေကို သူနဲ့ ၁၆ နှစ်လောက်တွဲဖူးတဲ့ မင်းသမီး ဩဘာစိန်၊ ရှာစားကြီး ဦးဟန်ပ၊ ရှာစားကြီး စိန်ဗေဒါရဲ့ဇနီး ဒေါ်စိန်မေတို့ဆီကလည်း သိရတယ်။ မင်းသား အမယ်ကြီးအိုအောင်စိန်တို့၊ ရွှေဘိုတင်ဖေတို့၊ ရှာစားကြီး ဦးဘမောင်တို့၊ လူရွှင်တော်ဦးအုံးသီးတို့၊ မင်းသားကြီးဦးနယားပျံတို့ဆီကလည်း သိရပါတယ်။

ဒီစာအုပ်မှာ ရတတ်သမျှ သီချင်းကလေးတွေကို ရှာဖွေထည့်ထားပါတယ်။ သီချင်းတွေရှာရတာ လွယ်လှတယ်တော့ မဟုတ်ဘူး။ ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ တချို့သီချင်းများက နှစ်တွေကြာလှပြီမို့ မေ့လျော့ကုန်ကြတာနဲ့ အတော်ကြီး ပြန်လည်စဉ်းစားစေပြီးမှ ရေးမှတ်ယူရလို့ပါပဲ။ တချို့သီချင်းများကျတော့လည်း သဘင်လုပ်ငန်းထဲကလူတွေက စာများနဲ့ သူတို့ရေးမှတ်ထားတာများ ရှိပါတယ်ဆိုပြီး သူတို့မှတ်တမ်းစာအုပ်ကလေးများကို ထိုးပေးကြရှာပါရဲ့။ နို့ပေမဲ့ စာရွက်ဝါဝါကလေးပေါ်မှာ ခဲနဲ့ ရေးထားတဲ့သီချင်းကလေးတွေက ပေါင်းချင်တဲ့စာလုံးနဲ့ပေါင်းပြီး ရေးထားတယ်။ ရေးရင်း ကျချင်တဲ့စာလုံးကလည်း ကျကျန်နေရစ်ပါသေးတယ်။ ဒါ့ကြောင့် သူတို့လက်ရေးကလေးတွေကို အသံထွက်ပြီး အခေါက်ခေါက်အခါခါ ပြန်ဖတ်ရတယ်။ ကာရန်လည်း ညှိယူရသေးတယ်။ ပြီးတော့မှ ဖြစ်နိုင်သလောက်တာကို မှန်းဖြည့်ပြီး ပြန်ဖော်ယူရပါတယ်။

အဲဒီလိုမဟုတ်လို့ ဓာတ်စက်ဓာတ်ပြားထဲက ယူရပြန်တယ်ဆိုတော့လည်း ဓာတ်ပြားအခြေအနေက မကောင်းရင်တစ်ဒုက္ခ၊ အခြေအနေကောင်းတဲ့ဓာတ်ပြားများ တောင်မှပဲ အသံသွင်းဆိုထားတာတွေဆိုတော့ လိုက်အရေးခက်လှပါတယ်။ အထူးသဖြင့် နှစ်ပါးသွားသီချင်းတွေဟာ အပီအသနည်းပါတယ်။ ဒါတွေကို အယ်ဒီတာမောင်သစ်လွင် အကူအညီနဲ့ သဲကွဲအောင်နားထောင်ပြီး ကူးယူရပါတယ်။ ငိုချင်းကျတော့ စကားလုံးက ပီပါတယ်။ နှစ်ပါးသွားဆိုရင် အခက်အခဲသိပ်တွေ့ရပါတယ်။ နှစ်ပါးသွားသီချင်းကတော့ အပျော်အရွှင်မို့ စည်းတို့ ဝါးတို့ အဆိုတို့က ပေါ့ပါးသွက်လက်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် တချို့နေရာ အဆိုကမြန်တော့ နားနဲ့ဖမ်းယူရတာ ခက်ပါတယ်။



ဒီစာအုပ်ထဲမှာ အောင်ဗလ၊ ဖိုးစိန်၊ စိန်ကတုံးတို့ ခင်းခဲ့ကြတဲ့ ဇာတ်ထုပ်တချို့ကို ရှာဖွေပြီးထည့်ထားပါတယ်။ ဒီလိုထည့်ထားတဲ့စေတနာကတော့ စာကို ပြောင်ပြောင်မြောက်မြောက်ရေးခဲ့တဲ့ ဇာတ်စာရေးဆရာများရဲ့လက်ရာများဟာ တချို့ ဘယ်သူဘယ်ဝါလို့ မဖော်နိုင်ပေမဲ့ မပျောက်ပျက်စေဘဲ မှတ်ပြီးသားပြီးရှိပါစေဆိုတဲ့စေတနာ၊ မြန်မာဇာတ်သဘင်က ဘယ်လိုဇာတ်များ ကတတ်တယ်ဆိုတာ နောင်သိနိုင်ပါစေဆိုတဲ့ စေတနာနဲ့ ဖော်ပြတာဖြစ်ပါတယ်။ ကာကဝလ္လိယ၊ သဒ္ဒယုဝတီနဲ့ ဣလိသဇာတ်ဟာ တချို့ကိုသာချုံ့ထားပြီး တချို့ကို ဓာတ်ပြားထဲကရတဲ့အတိုင်း ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဖိုးစိန်ကြီးဟာ ဇာတ်ခုံပေါ်ကနေပြီး စကားတွေပြောနေတော့ သူ့စကားတွေဟာ အင်မတန်နားထောင်ကောင်းတာပဲ။ နို့ပေမဲ့ သူ့ ဓာတ်ပြားထဲမှာ ပြောတဲ့အတိုင်း အတိအကျ လိုက်ယူတဲ့အခါကျတော့ စကားပြောတာက စကားမျှင်လည်းမပြတ်ဘူး၊ ဝါကျလည်း မမှန်ဘူး။ မင်းကုသ၊ ရှင်မွေးလွန်း၊ ဆင်ကဲ စတဲ့ဇာတ်တွေတော့ သဘင်နယ်ကလူတွေဆီက ဇာတ်ဝင်ငိုချင်းတွေ ရသလောက်ယူပြီး သူတို့ပြောတဲ့ ဇာတ်လမ်းကို အတိုချုပ် ကျွန်မဘာသာရေးထည့်ထားပါတယ်။

သဘင်နယ်က ဇာတ်ဝင်ငိုချင်းတွေ ရရေးအတွက် ဇာတ်မင်းသားကြီး ဦးနယားပျံက အကူအညီအများကြီးပေးပါတယ်။ ဦးနယားပျံဟာ မင်းသားကြီး ခါးပုံထိုး ခါးတောင်းကျိုက် ၂ မျိုးစလုံးရတဲ့မင်းသားကြီးပါ။

ဒီစာအုပ်ရဲ့နောက်ပိုင်းမှာ အက္ခရာစဉ်မာတိကာနဲ့ (၁) ပညာရှင်များရဲ့ အမည်များ၊ (၂) သီချင်းများ၊ (၃) ဇာတ်သဘင်ပညာခန်းဆိုင်ရာ ဝေါဟာရအမည်နဲ့ အဖွင့်စကားများ ထည့်သွင်းထားပါတယ်။ ဒီလိုထည့်သွင်းနိုင်အောင် စာရေးဆရာ ရွှေကိုင်းသားက နေ့ရောညပါ ကူညီရွေးထုတ်ပေးတဲ့အတွက် ရွှေကိုင်းသားကိုလည်း ထူးထူးလည်လည် ကျေးဇူးတင်ရှိတဲ့အကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါတယ်။

ဒီစာအုပ်ကလေးဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အဘက်ဘက်က ဝိုင်းဝန်းကူညီကြသူများကို ကျေးဇူးတင်တယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း ထပ်မံပြောကြားပါရစေ။

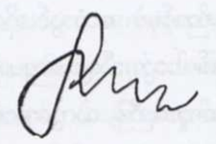

အမာ

၂၄၊ ၁၁၊ ၆၇